

Forslag om endringer i psykisk helsevernloven

– Pasientrettighetsloven bør med få unntak gjelde fullt ut innen det psykiske helsevernet.

Det skriver Legeforeningen i en høringsuttalelse i forbindelse med at Helsedepartementet har foreslått endringer i psykisk helsevernloven og pasientrettighetsloven. Et hovedformål med forslaget har vært å utvikle et mer oversiktlig, helhetlig og samlende regelverk. Styrking av pasientrettighetene innenfor det psykiske helsevernet står sentralt i endringsforslaget.

I høringsvaret påpeker Legeforeningen at det er nødvendig med et skille som innebærer at lov om psykisk helsevern gjelder ved tvang i forhold til den psykiske lidelsen, og at pasientrettighetsloven kommer til anvendelse ved helsehjelp av somatiske sykdommer, også i forhold til personer med psykiske lidelser som omfattes av lov om psykisk helsevern.

Styrker rettssikkerheten

Forslaget omfatter en rekke områder, bl.a. bruk av skjerming og tvang. Helsedepartementet foreslår å endre de prosessuelle reglene knyttet til skjerming. Legeforeningen stiller seg positiv til dette og mener at en slik endring bidrar til å styrke pasientenes rettssikkerhet.

Skjerming omfatter per i dag «sterk uro» eller «utagerende atferd», men Legeforeningen har overfor departementet pekt på at også pasienter som ikke er utagerende, men som for eksempel verbalt gir uttrykk for å kunne påføre seg selv eller andre skade, bør kunne skjermes.

Tvang og tvangsmidler

I høringsuttalelsen gir Legeforeningen også uttrykk for at man ønsker at et faglig utvalg skal se på muligheten for å samle bestemmelser om tvang som nå er spredt på forskjellige lover. Foreningen støtter at pasientrettighetsloven med få unntak, bør gjelde fullt ut også i det psykiske helsevernet. – Det må være et skille mellom behandling av psykiske lidelser og av somatiske sykdommer når det gjelder bruk av tvang, understreker foreningen, og presiserer samtidig at det må praktiseres strengt hvem som får lov til å ta avgjørelser om tvang.

– Det må stilles strenge krav til kompetanse for å kunne utøve tvangsmyndighet overfor enkeltpersoner, og det bør også fremgå av loven at all behandling av legemidler forbeholdes leger, skriver Legeforeningen.

– Helsedepartementet bør også vurdere

Styrking av pasientrettighetene innenfor det psykiske helsevernet står sentralt i forslaget til endringer i psykisk helsevernloven og pasientrettighetsloven. Illustrasjonsfoto

om det bør gis utvidet hjemmel for å bruke tvangsernæring hvis en person har en alvorlig spiseforstyrrelse, skriver Legeforeningen. Departementet foreslår at helsepersonellet i de alvorligste tilfellene av spiseforstyrrelser vil kunne bruke tvangsernæring utover nødhjelpssituasjonene som har hjemmel i helsepersonelloven § 7. For at det skal skje, må den alvorlige spiseforstyrrelsen ifølge psykisk helsevernloven, imidlertid anses som en «alvorlig sinnslidelse». Legeforeningen mener derfor at en person med spiseforstyrrelser sjelden vil oppfylle grunnvilkåret for å bruke tvungent psykisk helsevern.

Legeforeningen mener at Helsedepartementet bør vurdere om den foreslåtte hjemmelen for bruk av tvang ved alvorlig spiseforstyrrelse er for snever, og om det bør gis en noe videre hjemmel for tvangsernæring enn det som er foreslått. Adgangen til tvangsernæring bør eventuelt reguleres i en egen bestemmelse, ettersom tvangsernæring ikke representerer noen form for behandling som det er naturlig å sidestille med psykiatrisk behandling i tradisjonell forstand. Legeforeningen understreker at vedtak om tvangsernæring bør fattes av leger.

Les hele høringsuttalelsen: www.legeforeningen.no/index.gan?id=81517

Anne Kjersti Befring

anne.kjersti.befring@legeforeningen.no

Elisabeth Huitfeldt

elisabeth.huitfeldt@legeforeningen.no
Forhandlings- og helseerettsavdelingen

Oppnevning av medlem til rettshjelputvalget

Åge Henning Andersen, Aplf, er oppnevnt som nytt medlem i rettshjelpsutvalget etter Roar Dyrkorn.

MedHum 2005

Sentralstyret har tidligere bevilget kr 15 000 til medisinstudentenes humanitæraksjon – MedHum 2005. Sentralstyret bevilget ytterligere kr 15 000 til aksjonen hvis formål er å øke opplysningsarbeidet om HIV og AIDS blant flyktninger i fire afrikanske land – Somalia, Sudan, Liberia og Sierra Leone. Norsk samarbeidsorganisasjon er Flyktninghjelpen (tidligere Flyktningrådet). Flyktninghjelpen har HIV/AIDS-opplysning som en viktig del av undervisningen blant flyktninger.

TV-aksjonen Drømmefanger

Sentralstyret har bevilget kr 100 000 til NRKs TV-aksjon Drømmefanger. Aksjonen har en visjon om en verden uten vold mot kvinner. Fokus – Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål – som er en sammenlutning av 64 kvinneorganisasjoner og kvinneutvalg i Norge, er medarrangør. TV-aksjonen vil støtte kvinneorganisasjoner i Afrika, Midt-Østen/Asia, Latin-Amerika, Øst- og Sør-Øst Europa som arbeider for en verden uten vold mot kvinner. De innsamlede midler vil bli anvendt innen fire områder – kvinner i krig og konflikt, handel med kvinner, omskjæring av kvinner og vold i nære relasjoner.

Veileder for tannfyllingsmaterialer

Pernille Bruusgaard oppnevnes som Legeforeningens representant i en referansegruppe nedsatt av Sosial- og helsedirektoratet. Referansegruppen skal bidra ved utarbeiding av veileder for leger og tannleger i utredning av pasienter med mistenkt bivirkningsproblematikk på grunn av tannfyllingsmaterialer.

Medietreningskurs

For å gi sentralstyrets medlemmer et godt grunnlag for å håndtere henvendelser fra media, vil det i tråd med tidligere opplegg, gjennomføres et medietreningskurs av én dags varighet. Kurset gir en orientering om den nye mediehverdagen, hvordan journalister arbeider, hva som er «saker», gjennomføring av fjernsynsintervjuer med evaluering mm.

Referat fra sentralstyremøtene finner du i fulltekst på www.legeforeningen.no/index.gan?id=56393